

KAREL MAY

WINNETOU

I. INDIÁNSKÉ LÉTO

KAREL MAY
VINNETO

I. INDIÁNSKÉ LÉTO

KAREL MAY
VINNETOŮ

I. INDIÁNSKÉ LÉTO

Toužimský & Moravec®

*V publikaci byly použity ilustrace Josefa Ulricha
ze sbírek Oddělení knižní kultury Knihovny
Národního muzea. Další ilustrace k dílu
Karla Maye lze nalézt na www.esbirky.cz.*

© Jacket Illustration Gustav Krum – heirs, 2014

© Illustrations Josef Ulrich (Národní muzeum), 2014

© Toužimský & Moravec, 2014

ISBN 978-80-7264-155-0

Úvod

Ze starých dnů divočiny

VŽDY, KDYŽ SI VZPOMENU na indiány, vyvstane mi v mysli i Turecko; je to sice zvláštní, ale oprávněné. Přesto, že mezi nimi není právě moc styčných bodů, stejně mají společné to, že nad nimi civilizovaný svět vyslovil svůj ortel. O Turecku se nemluví jinak než jako o „nemocném muži“, zatímco každý, kdo zná skutečnost, ví, že indián je „umírající muž“.

Ano, národ rudochů zemřel. Od Ohňové země až daleko nahoru za severoamerická jezera ležel dlouho obrovský pacient, poražený neúprosným osudem, který nezná slitování. Bránil se mu ze všech sil, ale marně. Jeho síly se stále víc ztrácely, až mu zbylo už jen několik vzdechů a křečovitý záchvěv, který občas projel jeho zlomeným tělem, značící blízkost smrti.

Zavinil si rudý muž svůj předčasný konec? Zasloužil si ho?

Jestli je správné, že vše, co žije, má právo na život, a platí-li tento zákon na národy i jednotlivce, v tom případě měl rudoch právo existovat stejně jako běloch a měl také všechny nároky, aby se směl v ohledu sociálním i státním vyvíjet podle své individuality. Tady se ovšem tvrdí, že indiánovi k tomu chyběly potřebné vlastnosti. Je to pravda? Já tvrdím, že ne! Nechci to ale dokazovat, protože nemám v úmyslu psát vědecké pojednání. Běloch měl dost času pro svůj přirozený vývoj – ponenáhlu se stal z divokého lovce pastevcem, z pastevce rolníkem a z něho obchodníkem a průmyslovým dělníkem. Jeho vývoj trval mnoho století, ale rudoch tolik času nedostal. Měl udělat z prvního a nejnižšího stupně, z kočovného lovce, nomáda, obrovský skok k naší době zemědělského a průmyslového rozmachu. Ti, kdo to od něj požadovali, nebrali v úvahu, že musí padnout a při tom se smrtelně zranit.

Že slabší musí ustoupit silnějšímu, je krutý zákon, protože to

ale je zákon všech tvorů a platí pro celou přírodu, musíme předpokládat, že ta krutost je buď zdánlivá nebo křesťanskou humanitou zmenšitelná, neboť věčná moudrost, která ten zákon vydala, je zároveň věčnou láskou. Můžeme ale tvrdit, že se k vymírajícímu indiánskému národu použila taková umírněnost?

První „bledé tváře“ se u indiánů nedostalo pouze pohostinného přijetí, ale téměř božského uctívání. Jakou odměnu za to však hostitelé dostali? Nepopíratelně jim patřila země, kterou obývali, ale nově příchozí jim ji sebrali. Jaké proudy krve při tom tekly a jaké ukrutnosti při tom byly napáchány, to ví každý, kdo četl příběhy slavných dobyvatelů. Podle jejich příkladu se jednalo i později. Běloch přišel s úlisnými slovy na rtech, zároveň však s ostrým nožem za pasem a s nabitou puškou v ruce. Sliboval lásku a mír a dal nenávisť a krev. Rudoch musel ustupovat krok za krokem pořád víc zpátky. Někdy mu zaručovali „věčná“ práva na jeho území, brzy ho ale zahnali dál, stále dál. Koupili od něj zem, ale buď mu vůbec nezaplatili, nebo jen bezcennými treťkami, které nemohl upotřebit. Zato tím důkladněji mu byl podáván plíživý jed „ohnivé vody“ a k tomu neštovice a další, ještě odpornější a hnusnější nemoce, které vyhladily celé kmeny a vyhubily celé vesnice. Když se chtěl rudoch domáhat svého práva, odpovíděli mu prachem a olovem a tehdy musel ustoupit lepším zbraním bělochů. Roztrpčený indián se mstil na jednotlivých „bledých tvářích“, se kterými se setkal, a potom vždy následovalo hromadné vybíjení rudochů. Pacifikovali je. Tak se stalo, že kdysi hrdý, statečný, udatný, pravdomluvný, upřímný a k svým přátelům vždy věrný lovec se stal plíživým, nedůvěřivým, prohaným člověkem, aniž by za to mohl. Donutili ho, aby se tak změnil.

Kam se poděla ta divoká stáda mustangů, z jejichž středu si kdysi indián odvážně vylovil svého koně? Kde se dají dnes spatřit bizoni, kteří rudocha živili a v milionech se proháněli prérií? Z čeho žije rudý muž dnes! Z mouky a masa, které mu běloši dodávají! Kolik sádry a jiných dobrých věcí taková mouka obsahuje! Kdo ji mohl jíst? A když se někdy některému kmenu slíbilo sto „zvlášť tučných“ volů, neproměnili se cestou ve tři staré, hubené

krávy, ze kterých ani sup neurval kus masa? Nebo se měl rudoch živit zemědělstvím? Mohl se člověk, kterého stále vytlačovali z jeho území dál a dál, spoléhat na stálou úrodu, když mu nenechali ani trvalé bydliště?

Jak hrdým, krásným zjevem byl dřív, když letěl, ovíván hřívou svého mustanga, širokými prériemi, a jak bídně a zpustle vypadá dnes v cárech, které nezakrývají ani jeho nahotu. On, který kdysi, vědom si své tělesné síly, napadal šedého medvěda pouhým nožem a tomahavkem, plíží se nyní jako prašivý pes po koutech, aby si z hladu vyžebrał kus masa a nebo dokonce kradl!

Ano. Z indiána se stal nemocný muž, muž umírající. A my stojíme soucitně u jeho bídného lože, abychom mu zatlačili oči. Stát u lůžka umírajícího je vážná věc, stokrát vážnější ale je, když jde o smrtelné lože celého národa. To se vyrojí spousta otázek. Co všechno mohl ten národ dokázat, kdyby se mu poskytlo dost času, aby mohl svoje duševní a vnitřní síly postupně rozvinout. Jaké zvláštní typy kultury ztratilo lidstvo tím, že nechalo indiánské národy zahynout! Indián se odmítl nechat asimilovat, protože mu to nedovolil jeho charakter – museli jsme ho proto zabít? Nemohl se zachránit? Když se bizonům, aby nevyhynuli, poskytlo útočiště v Národním parku v Montaně nebo Wyomingu, proč se nenajde bydliště pro původní a oprávněné obyvatele této země? Proč se jim neurčí místo, kde by mohli bezpečně bydlet a duševně se vyvíjet?

Co jsou ale platné otázky, když se už smrt nedá neodvrátit? K čemu jsou výčitky tam, kde se už nedá pomoci? Můžu jen žalovat, ale nic nedokážu změnit. Můžu jen truchlit nad mrtvými, ale nevzkřísím je. Já? Ano, já. Vždyť jsem indiány znal dlouhou řadu let a mezi nimi jednoho, který pořád žije v mém srdci a v mých myšlenkách. Vinnetou, nejlepší, nejvěrnější a nejobětavější ze všech mých přátel, byl pravým typem rasy, ze které pocházel. A tak jako umírá ona, tak zahynul i on, zbavený života vražednou střelou nepřítele. Měl jsem ho rád jako nikoho jiného a pořád miluji umírající národ, jehož byl nejšlechetnějším synem. Rád bych obětoval vlastní život, kdybych mohl zachránit ten jeho,

stejně, jako to udělal mnohokrát on pro mne. Nedostal jsem k tomu ale možnost a on odešel, aby zachránil své přátele. Zemřel však jen svým tělem a bude žít dál na těchto stránkách, jako žije v mé duši, on, Vinnetou, velký náčelník Apačů. Jemu tady stavím zasloužený pomník, a jestli čtenář, který ho uvidí svým duševním zrakem, vynese spravedlivý soud o národu, jehož věrným obrazem náčelník byl, bude to pro mne dostatečná odměna.

Kapitola první

Greenhorn

MILÝ ČTENÁŘI, VÍŠ, CO ZNAMENÁ slovo greenhorn? Je to na nejvýš nepříjemné a potupné označení pro člověka, kterého se týká.

Anglické green znamená zelený a horn tykadlo. Greenhorn je tedy člověk, který je ještě zelený, tedy nový a neznámý v zemi, a proto musí svá tykadla opatrně vystrkovat, aby se vyhnul nebezpečí, že narazí.

Greenhorn je člověk, který nevstane se židle, když se na ni chce posadit lady, který pozdraví pána domu dříve, než se pokloní mistress a miss, který při nabíjení pušky vsune náboj do hlavně obráceně nebo vrazí do předovky napřed zátku, pak kouli a nakonec prach. Greenhorn buď nemluví vůbec anglicky anebo velmi čistě a jemně. Yankeeskou angličtinu nebo dokonce západnický slang považuje za ohavnost a nelezou mu do hlavy a tím méně na jazyk. Greenhorn považuje racoona za opossum a jen trochu hezkou mulatku za kvadronu. Greenhorn kouří cigarety a opovrhuje tabákem, vydechujícím močku. Když dostane greenhorn od Irčana políček, jde si stěžovat k soudci, místo aby jako pravý yankee chlapa prostě zastřelil. Greenhorn si plete šlápoty divokého krocana s medvědí stopou a štíhlou jachtu s mississippským parníkem. Greenhorn se velice zdráhá položit své zablácené boty na kolena spolucestujícího a jist polévku s funěním dokonávajícího buvola. Greenhorn s sebou táhne do prerie kvůli čistotě mycí houbu, velkou jako ohromná tykev, a deset liber mýdla, a vedle toho zastrčí do kapsy i kompas, který už třetí den ukazuje všemi možnými směry, jen ne na sever. Greenhorn si zapíše osm set indiánských výrazů, a když potká prvního rudocha, zjistí, že svoje poznámky poslal v poslední obálce domů, zatímco

dopis pečlivě uschoval do kapsy. Greenhorn si koupí střelný prach, a když chce poprvé vystřelit, pozná, že mu dali dřevěné uhlí. Greenhorn studoval deset let astronomii, mohl by ale stejně dlouho zírat k nebi plnému hvězd a nepoznal by, kolik je hodin. Greenhorn si zastrčí svůj nůž za opasek tak, že si při sehnutí vrazí čepel do stehna. Greenhorn v táboře na Divokém západě rozdělává mohutný oheň, takže plameny vysoko šlehají, a pak se diví, jak ho mohli indiáni vysлідit a postřelit. Greenhorn – inu, greenhorn je právě greenhorn – a takový greenhorn jsem byl tedy i já. Nikdo si ale nesmí myslet, že jsem o tom byl přesvědčený nebo že jsem měl jen tušení, že se to urážlivé označení hodí na mne. To v žádném případě, protože nejcharakterističtější vlastností greenhorna je právě to, že považuje za greenhorny všechny ostatní lidi, jen ne sebe.

Naopak, domníval jsem se, že jsem mužem obzvlášť moudrým a zkušeným. Vždyť jsem, jak se říká, studoval a nikdy jsem neměl před zkouškou strach. Že je ale jenom život tou pravou vysokou školou, jejíž žáci bývají zkoušeni každým okamžikem, to nechtěl můj mladistvý duch tehdy chápat. Neveselé poměry ve vlasti, touha vydělat také něco pro nezámožné příbuzné a – abych tak řekl – vrozená touha po činech a dobrodružstvích mne zahnały přes oceán do Spojených států, kde byly tehdy životní podmínky pro snaživého mladíka mnohem lepší a výhodnější než dnes.

Byl bych se mohl ve východních státech sice dobře uživit, ale táhlo mne to na západ. Protloukal jsem se jak se dalo, až jsem si vydělal tolik, že jsem mohl, dobře zaopatřený a plný naděje, dorazit do St. Louis. Tam jsem měl štěstí, protože jsem u jedné rodiny našel zaměstnání jako domácí učitel. Tu rodinu navštěvoval pan Benjamin Tyler Henry, originální člověk a puškař, který své řemeslo pěstoval s láskou umělce a který si se starosvětskou pýchou říkal: Mr. Henry, „the gunsmith“.

Ten muž byl neobyčejný dobrák, i když na to nevypadal, protože se kromě uvedené rodiny s nikým nepřátelil a i se zákazníky jednal tak odměřeně a příkře, že k němu chodili jen pro dobrou

kvalitu zboží. Ženu a děti ztratil při hrozném události, o které nikdy nemluvil, ale podle jeho různých výroků se domnívám, že byly přepadeny a zavražděny. To z něj udělalo drsného a nepřístupného člověka – snad ani nevěděl, že je vlastně dokonalý hrubián. Jeho nitro bylo ale měkké a dobré a často jsem viděl, že jeho oči zvlhly, když jsem mu vyprávěl o svojí vlasti a o rodině, na které jsem lpěl celým srdcem.

Proč si ten starý muž tak oblíbil zrovna mne, mladého a cizího muže, to jsem nevěděl, dokud mi to jednou sám řekl. V době, kdy jsem byl v St. Louis, přicházel častěji než dříve, naslouchal mému vyučování, a když skončilo, hovořil se mnou, až mne konečně jednou vyzval, abych ho navštívil.

Takového vyznamenání se ještě nikomu nedostalo, a proto jsem si samozřejmě dával pozor, abych jeho pozvání nevyužil hned. Zdálo se ale, že mu moje zdrženlivost nelíbila, a ještě dnes vzpomínám na jeho rozhněvaný obličej, kterým mne přivítal, když jsem ho konečně jednou večer navštívil, a na hlas, kterým mne oslovil, aniž odpovídal na mé Good evening.

„Kdepak jste včera vězel, sir?“

„Doma.“

„A předevcírem?“

„Také doma.“

„Nevěšte mi na nos bulíky!“

„Mluvím pravdu, Mr. Henry.“

„Pshaw! Takoví zelenáci jako vy nezůstanou nikdy v hnízdě, ti strkají zobáky všude, jen ne tam, kam patří.“

„A kam patřím já, dovolíte-li, abych se zeptal?“

„Sem, ke mně, rozumíte! Chtěl jsem se vás už dávno na něco zeptat.“

„Proč jste to neudělal?“

„Protože jsem nechtěl. Rozumíte?“

„A kdy to chcete udělat?“

„Možná dnes.“

„Tak se jen směle ptejte!“ vyzval jsem ho a usedl na vysoký svěrák, u kterého pracoval.

Udiveně se na mne podíval, zavrtěl nespokojeně hlavou a vykřikl:

„Směle! Jako by bylo třeba nějaké smělosti, když se chce člověk na něco zeptat greenhorna.“

„Greenhorna?“ odpověděl jsem rozladěně, protože jsem se cítil být tím výrazem dotčený. „Domnívám se, Mr. Henry, že vám to slovo vyklouzlo z úst jen nevědomky a bez zlého úmyslu!“

„Cože? To si nemyslete, sir! Mluvil jsem s plnou rozvahou. Jste greenhorn a jaký! Obsah svých knih máte v hlavě, to je pravda. Je až podivuhodné, čemu všemu se lidé za velkou louží dnes učí. Tenhle mladý muž ví přesně, jak daleko od nás jsou hvězdy, co psal král Nabuchodonozor na cihlách a jak těžký je vzduch, který přece nevidí. A protože to ví, domnívá se, že je chytrý chlapík. Ale strčte svůj nos do života, mladíku, rozumíte, asi na padesát roků do života, a pak možná zjistíte, v čem vězí pravá moudrost! Co zatím víte, není nic – vůbec nic! A co zatím umíte, to je ještě méně. Vždyť ani neumíte – střílet!“

Řekl to hlasem nadmíru opovržlivým a tak určitě, jako by si tím byl úplně jistý.

„Že neumím střílet? Hm!“ odpověděl jsem. „Je to snad ta otázka, kterou jste mně chtěl položit?“

„Ano, je to ta otázka. Nu, odpovězte!“

„Dejte mi do ruky dobrou pušku, Mr. Henry, a pak odpovím, ale dříve ne!“

Odložil hlaveň, na které pracoval, vstal, přišel ke mně, změřil si mne udiveným pohledem a zasupěl:

„Pušku do ruky, sir? To mne ani nenapadne, to mne v žádném případě nenapadne! Moje pušky se dostanou jen do takových rukou, do kterých je můžu vložit se ctí.“

„Takové ruce mám,“ ujišťoval jsem ho.

Ještě jednou se na mne úkosem podíval, usedl a začal zase pracovat na hlavni. Přitom zamručel:

„Takový greenhorn! Vážně by dokázal člověka tou svou drzostí rozzuřit!“

Nechal jsem ho, vytáhl jsem doutník a zapálil si. Asi na čtvrt

hodiny zavládlo ticho. Pak už to nevydržel, zvedl hlaveň proti světlu, díval se skrz ni a poznamenal:

„Střílet je totiž těžší věc než brejlit na hvězdy nebo číst Nabuchodonozorovy staré cihly. Rozumíte? Měl jste už v ruce pušku, člověče?“

„To bych řekl!“

„Kdy?“

„Už dávno, ale často.“

„A namířil a vystřelil jste?“

„Ano.“

„A trefil?“

„Samozřejmě.“

Rychle odložil hlaveň, kterou dosud prohlížel, podíval se na mne a zabručel:

„Trefil, samozřejmě, ale co?“

„Terč, to se rozumí samosebou.“

„Cože? Co mi to chcete namluvit?“

„Tvrdím to a nic nenamlouvám. Je to pravda.“

„Vem vás čert, sir! Z vás člověk nezmoudří. Jsem přesvědčený, že netrefíte ani do zdi, kdyby byla dvacet stop vysoká a padesát stop dlouhá, a přesto se tváříte tak vážně a sebevědomě, že člověku až kypí žluč. Nejsem chlapec, kterého vyučujete, rozumíte! Takový greenhorn a knihomol chce umět střílet! Hrabal se v tureckých, arabských a jiných škvárech a při tom myslel, že má dost času k střelení! Sundejte tam tu starou gun vzadu z hřebíku a přiložte ji k líci, jako byste chtěl mířit! Je to medvědobijka, nejlepší ze všech, na které jsem zatím pracoval.“

Poslechl jsem ho a sundal pušku.

„Hej!“ vykřikl a vyskočil. „Co je to? Vždyť vy zacházíte s tou puškou jako s holí, a přitom to je nejtěžší ručnice, kterou tady mám! Máte takovou sílu?“

Místo odpovědi jsem ho popadl za vestu a za kalhoty a zvedl ho do vzduchu.

„Thunderstrom!“ vykřikl. „Pusťte mne! Vždyť jste silnější než můj Bill!“

Poslechl jsem ho a sundal pušku.

„Váš Bill? Kdo je to?“

„Byl to můj syn, ale – nechme toho! Mohl se z něho stát zdatný chlapík. Postavou jste mu podobný, máte skoro stejné oči a rysy kolem úst. A proto vás – inu – ale do toho vám nic není!“

Výraz zármutku mu zatemnil tvář. Přejel ji rukou a pokračoval skoro vesele:

„Ale poslyšte, sir, při vaší síle je škoda, že jste se vrhl na knihy. Měl jste pěstovat tělesnou kulturu.“

„Také jsem to dělal.“

„Skutečně?“

„Ano.“

„Učil jste se boxovat?“

„To ne. Ale v tělocviku a v zápase jsem dobrý.“

„Jezdil jste na koni?“

„Ano.“

„Šermoval?“

„Šerm jsem vyučoval.“

„Člověče, nechvástejte se!“

„Chcete to zkusit?“

„Děkuji, jedna vaše ukázka mi stačila! Musím ostatně pracovat. Sedněte si!“

Vrátil se k svému svěráku a já také. Naše další rozmluva byla jednoslabičná – zdálo se, že slavný puškař je v myšlenkách zaneprázdněný něčím důležitějším. Najednou se zvedl a zeptal se:

„Studoval jste matematiku?“

„Byla to moje nejmilejší věda.“

„Aritmetiku, geometrii?“

„Ovšem.“

„Zeměměřictví?“

„I to. Běhával jsem hodně často s teodolitem po polích.“

„A umíte měřit, skutečně měřit?“

„Proč ne? Byl jsem už jednou při měření rovin i vrchů. Jistě, nechci tvrdit, že se považuji za vyučeného geometra.“

„Well – velmi dobře, velmi dobře!“

„A proč se na to ptáte, Mr. Henry?“

„Protože k tomu mám důvod. Rozumíte! Teď to nepotřebujete vědět, dozvíte se to později. Musím napřed zjistit – hm, musím se napřed ujistit, jak umíte střílet.“

„Tak mne vyzkoušejte!“

„To udělám, ano, to udělám, na to se můžete spolehnout. Kdy začínáte ráno s vyučováním?“

„V osm.“

„Přijďte tedy ke mně v šest! Půjdeme spolu nahoru na střelnici, kde nastřeluji svoje pušky.“

„Proč tak brzy?“

„Protože nechci dlouho čekat. Nemůžu se dočkat, až vám dokážu, jaký jste greenhorn. A teď už dost o tom! Mám na práci jiné věci než vás.“

Zdalo se, že je s hlavní hotový, protože vyndal ze skříně mnohoúhelný kus železa a začal pilovat jeho rohy. Všiml jsem si, že každá plocha ocele má otvor. Věnoval se té práci s takovou pozorností, že se zdálo, jako by na mou maličkost úplně zapomněl. Oči mu zářily, a když chvílemi své dílo prohlížel, viděl jsem, že to činí s výrazem téměř zamilovaným. Ten kus železa pro něj asi hodně znamenal. Byl jsem zvědavý a proto jsem se odvážil zeptat:

„Je to také součást pušky, Mr. Henry?“

„Yes,“ odpověděl, jako by si teprve vzpomněl, že jsem ještě tady.

„Neznám systém, který by měl podobnou součástku.“

„To věřím. Ten se teprve tvoří. Asi to bude systém Henry.“

„Aha – nový vynález?“

„Yes.“

„Promiňte, že jsem se ptal! Je to jistě tajemství.“

Nahlížel delší dobu do všech děr, obracel všemožně železo, nasadil je několikrát k zadnímu konci hlavně a konečně řekl:

„Ano, je to tajemství, ale vám věřím, protože vím, že dokážete mlčet, i když jste hotový greenhorn. Proto vám řeknu, co to bude. Bude to karabina, opakováčka s pětadvaceti náboji.“

„To není možné!“

„Držte zobák, mladíku! Nejsem tak hloupý, abych dělal něco nemožného.“

„Vždyť byste ale musel mít komory k uschování pětadvaceti nábojů!“

„Taky je mám!“

„Ty by ale byly tak velké a nemotorné, že by vadily.“

„Je jen jedna komora, a ta je úplně pohodlná a nevadí. Tohle železo je tou komorou.“

„Hm! Vašemu řemeslu sice nijak nerozumím, ale jak je to se zahříváním? Nerozžhává se hlaveň příliš?“

„Ani ji nenapadne. Příprava a zpracování hlavně jsou mým tajemstvím. Ostatně – bude vždycky nutné vystřílet všech pětadvacet nábojů za sebou?“

„Pochybuji. I když...“

„Tak tedy! Toto železo se stane válcem, který se bude zvláštním zařízením otáčet. Pětadvacet otvorů v ní bude mít pětadvacet nábojů. Při každém výstřelu se pohne válec dál a tím nejbližší patrona k hlavni. Zabýval jsem se tou myšlenkou dlouhá léta; nechtěla se podařit, teď ale myslím, že se povedla. Mám už jako gunsmith dobré jméno, ale pak budu slavný, velmi slavný a vydělám spoustu peněz.“

„A k tomu budete mít špatné svědomí!“

Udiveně se na mne podíval:

„Špatné svědomí? Proč?“

„Myslíte, že vrah nemusí mít špatné svědomí?“

„Zounds! Chcete snad říci, že jsem vrah?“

„Teď ještě ne!“

„Nebo že se stanu vrahem?“

„Hm. Nemyslíte, že poskytnout nástroj k vraždě je totéž jako vražda?“

„Vem vás čert! Budu se chránit, abych pomáhal při vraždě.“

„K jednotlivé ovšem ne, ale k hromadné vraždě.“

„Jak to? Nerozumím vám!“

„Když vyrobíte pušku, která bude střílet pětadvacetkrát, a dáte-li ji do rukou každého lumpa, pak nastane v prériích, v prale-

sích a jeskyních hor vraždění, které nebude mít obdoby. Ubozí indiáni budou postříleni jako kojoti a za několik let nebude ani jediný Indsman. Chcete si to vzít na svědomí?“

Díval se na mne strnule a neodpověděl.

„A když si bude moci tu pušku každý koupit,“ pokračoval jsem, „to jich samozřejmě za krátký čas prodáte tisíce, ale mustangové a bizoni budou vyhubeni a s nimi ostatní druhy zvěře, jejichž maso potřebují rudoši k živobytí. Tisíce lovců zvěře se ozbrojí vaší opakovačkou a potáhnou na západ. Krev lidí i zvířat poteče proudem a brzy nebude v oblasti před Skalistými horami ani za nimi jediný živý tvor.“

„Kčertu!“ vykřikl. „Přišel jste opravdu teprve před nedávnem z Evropy k nám?“

„Ano.“

„Předtím jste v Americe nikdy nebyl?“

„Ne.“

„A na Divokém západě také ne?“

„Ne.“

„Tak přece jen úplný greenhorn! A přesto má ten greenhorn řečí, jako by byl pradědem všech indiánů a žil tady už stovky let. Mládenče, nedomnívejte se, že mně zaskočíte! A kdyby i skutečně všechno bylo tak, jak říkáte, ani mně nenapadne, abych zakládal továrnu na pušky. Jsem osamělý muž a takový už zůstanu, nemám chuť se zlobit se stovkou dělníků.“

„Ale mohl byste na vynález dostat patent a ten byste mohl prodat!“

„Na to můžete klidně zapomenout, sir! Dosud jsem měl všdycky všecko, co jsem potřeboval, a doufám, že to budu mít stále a bez patentu! A teď se pro dnešek klidte! Nemám kdy poslouchat pípání ptáka, který se musí napřed opeřít, než bude moci jiným pískat.“

Ani mne nenapadlo, abych se na něj zlobil pro takové výrazy, byl už takový, a já dobře věděl, jak při tom myslí ve skutečnosti. Měl mne rád a chtěl mi být podle možnosti prospěšným. Podal jsem mu ruku a šel. Netušil jsem, jak důležitý pro mne ten večer

bude, a také mne nenapadlo, že těžká medvědobijka a zatím nedodělaná Henryho opakováčka budou hrát v mém dalším životě důležitou roli. Na příští den jsem se ale těšil, protože jsem střílel dobře a byl jsem přesvědčený, že před tváří svého starého podivínského přítele dobře obstojím.

Ráno jsem k němu přišel přesně ráno v šest. Už na mne čekal. Podal mi ruku a přitom se jeho starou dobrosrdečnou tváří mihl ironický úsměv.

„Welcome sir! Tváříte se nějak příliš vítězoslavně! Myslíte, že trefíte do té zdi, co jsem o ní včera mluvil?“

„Doufám, že ano.“

„Well, hned uvidíme. Já si vezmu lehčí pušku a vy poneseš medvědobijku. Já se s takovým břemenem tahat nebudu.“

Zavěsil si lehkou pušku na rameno a já vzal starou gun, kterou nechtěl nést. Když jsme přišli na střelnici, nabil obě pušky a vystřelil napřed sám dvakrát z rifle. Pak došlo na medvědobijku.

Tu pušku jsem zatím neznal, ale trefil jsem při prvním výstřelu do okraje černého, další, druhá rána seděla lépe, třetí zasáhla střed a příští koule šly všechny otvorem, který vyrazila třetí. Údiv Mr. Henryho narůstal při každé ráně. Pak jsem musel zkoušet lehkou ručnici, a když byl výsledek stejný, starý puškař zvolal:

„Buď máte v sobě ďábla, sir, nebo jste se už narodil jako westman! Tak střílet jsem ještě greenhorna neviděl!“

„Ďábla v sobě nemám, Mr. Henry,“ zasmál jsem se. „O takovém spojení nechci nic slyšet.“

„Pak bude vaším úkolem, nebo ještě lépe, vaší povinností, stát se westmanem. Nemáte k tomu chuť?“

„Proč ne?“

„Well, uvidím, co se dá udělat z greenhorna. Tedy na koni umíte také jezdit?“

„Taktak.“

„Taktak? Tedy ne tak dobře jako střílet?“

„Pshaw! Co je vlastně jízda! Vylézt nahoru je to nejtěžší. Když už sedím nahoře, nedostane mne žádný kuň dolů.“

Zadíval se na mne, jako by nevěděl, jestli mluvím vážně nebo žertuji, ale protože jsem se tvářil upřímně, řekl:

„Myslíte opravdu? Chcete se držet hřívy? Jste na omylu! Řekl jste zcela správně, že vylézt nahoru je to nejtěžší, protože to musí udělat člověk sám, ale dostat se dolů je mnohem lehčí, o to se už postará kůň.“

„U mne se o to kůň nepostará.“

„Tak? Uvidíme! Máte chuť na zkoušku?“

„Proč ne?“

„Pojďte tedy! Je sedm hodin a zbývá vám ještě hodina. Půjďme k Jimu Kornerovi, koňari, ten má bělouše, který se už o vás postará.“

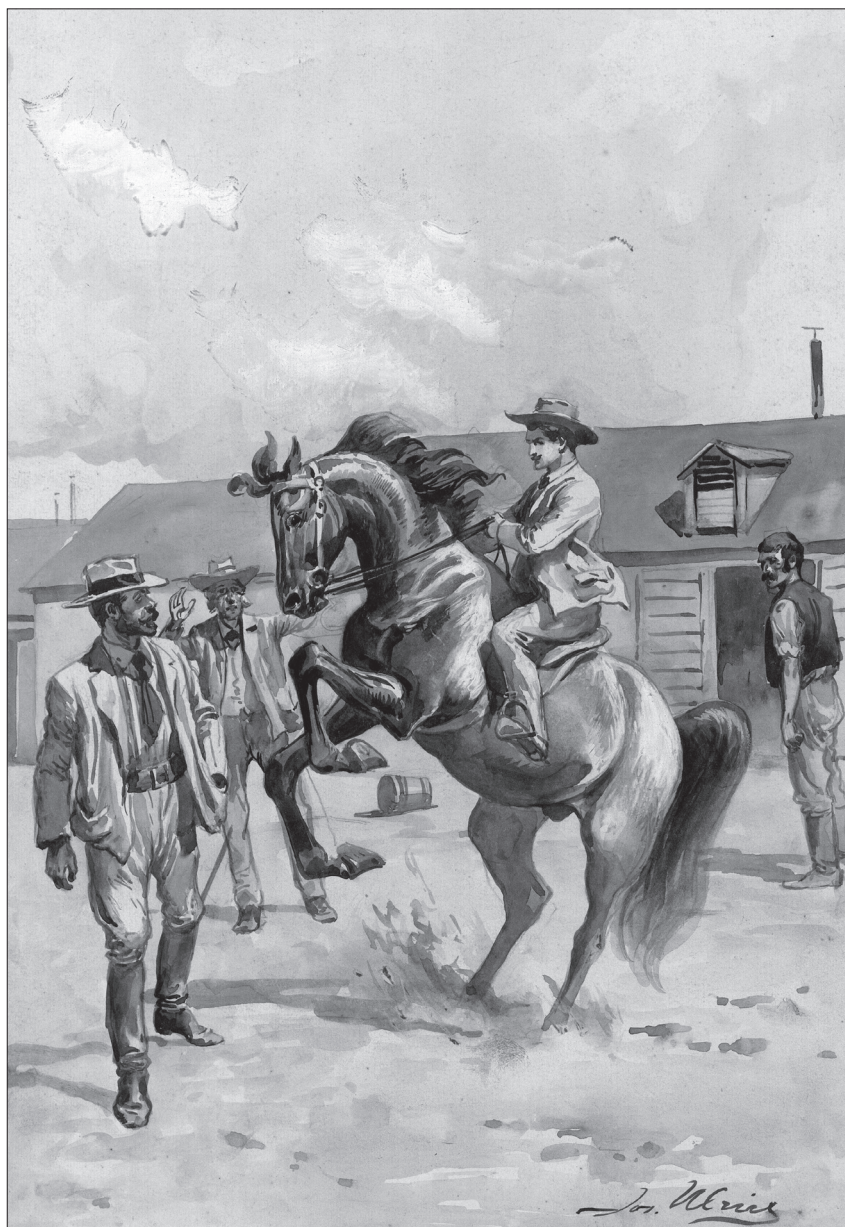
Vrátili jsme se do města a zašli ke koňari, který měl velkou jízdárnu, kolem dokola obehnanou stájemi. Korner sám přišel a ptal se, co si přejeme.

„Tenhle mladý muž tvrdí, že ho nedostane žádný kůň ze sedla,“ prohlásil Henry. „Co tomu říkáte, Mr. Kornere? Nechcete ho nechat vylézt na bělouše?“

Koňar si mne změřil zkoumavým pohledem, pokynul spokojeně hlavou a odpověděl:

„Kostra se zdá být dobrá a pružná, a mladí lidé si ostatně nelámou krk tak lehce jako staří. Jestli chce gentleman bělouše zkusit, nemám nic proti tomu.“

Dal příslušný rozkaz a za chvíli přivedli dva muži ze stáje osedlaného koně. Byl velmi neklidný a chtěl se jím vytrhnout. Mému starému Mr. Henrymu bylo najednou úzko, žádal mne, abych od zkoušky upustil, ale já jsem jednak strach neměl a za druhé jsem věc považoval tak trochu za čestnou záležitost. Dal jsem si přínést bič a připnout ostruhy a pak jsem se vyšvihl na koně, ovšem po několika marných pokusech, při kterých se kůň vzpíral. Sotva jsem seděl nahoře, kovbojové utekli, a bělouš udělal skok všemi čtyřmi do vzduchu a pak hned druhý bokem. Zůstal jsem v sedle, přesto, že jsem ještě nebyl ve třmenech, pospíšil jsem si ale, abych se do nich dostal. Jakmile se to stalo, začal kůň vyházovat a bo-

...začal kůň vyhazovat.

čit. Když to nepomohlo, tlačil se ke zdi, aby mne sesmýkl dolů, bič ho ale od ní rychle dostal.

Pak nastal těžký a pro mne nebezpečný zápas mezi jezdcem a koněm. Vynaložil jsem veškeré umění, obratnost, svůj nedosta-
tečný výcvik i sílu svých stehen – a vyhrál jsem. Když jsem slezl, trásl se mi nohy únavou, ale kůň byl mokrý potem a velké kusy pěny mu létaly od huby. Teď už poslechl na každý tlak a trhnutí.

Koňář měl strach o koně – dal ho zabalit do pokrývek a vodit po dvoře. Pak se obrátil ke mně a řekl:

„To jsem si nemyslel, mladý muži, že tohle dokážete. Domníval jsem se, že při prvním skoku sletíte na zem. Samozřejmě nemusíte nic platit, a jestli mi chcete prokázat službu, přijďte zase a přiveďte tu bestii úplně k rozumu! Na deseti dolarech mně při tom nebude záležet, protože kůň je drahý a když se naučí poslouchat, udělám s ním dobrý obchod.“

„Jestli opravdu chcete, přijdu rád,“ odpověděl jsem.

Od chvíle, kdy jsem slezl z koně, nepromluvil Henry ani slovo, jen se na mne díval a vrtěl přitom hlavou. Teď ale spráskl ruce a vykřikl:

„Tenhle greenhorn je skutečně zvláštní nebo lépe řečeno neobyčejný greenhorn! Místo aby se dal shodit do písku, umačká skoro koně! Kdo vás to naučil, sir?“

„Náhoda, která mi dala pod nohy polodivokého uherského hřebce, který nedovolil nikomu, aby si na něj sedl. Časem jsem ho přemohl a při tom jsem riskoval svou kůži.“

„Děkuji za takové kreatury! To si chválím svou starou lenošku, která nenamítá nic proti tomu, když si do ní sednu. Tak pojďte! Dostal jsem téměř závrať. Ale zbytečně jsem vás neviděl střílet a jezdit, to vás můžu ujistit.“

Šli jsme domů, každý do svého bytu. Příští dva dny k nám nepřišel na návštěvu a já neměl příležitost, abych k němu zašel sám, ale čtvrtý den odpoledne ke mně přišel, protože věděl, že mám volno.

„Nemáte chuť na malou procházku?“ zeptal se.

„Kam?“

„K jednomu gentlemanovi, který by vás rád poznal.“

„Proč?“

„To si můžete domyslet: zatím ještě nikdy nespatrił greenhorna.“

„Půjdu s vámi, ať nás tedy pozná.“

Henry se dnes tvářil vychytrale a podnikavě, a jak jsem ho znal, připravoval mi nějaké překvapení. Loudali jsme se několika ulicemi a pak mne zavedl do kanceláře, do které vedly z ulice široké skleněné dveře. Vešel tam tak rychle, že jsem ani nestačil přechíst zlatý nápis na skleněných tabulích, zdálo se mi ale, že jsem zahlédl slova *office* a *surveying*. Brzy jsem se přesvědčil, že jsem se nemýlil.

Seděli tam tři muži, kteří Henryho velmi přívětivě a mne dost zdvořile přivítali, a to se zvědavostí, kterou zřejmě neuměli potlačit. Na stole ležely mapy a plány a mezi nimi různé měřické přístroje. Byli jsme v geodetické kanceláři. Jaký účel můj přítel touto návštěvou sledoval mi nebylo jasné, nešel přece nic odvádět, ani se nešel na nic zeptat. Zdálo se, že si přišel jen přátelsky popovídat. Řeč byla také velmi rychle zahájena a nebylo mi ani nápadné, že se nakonec stočila k předmětům, které ležely na stole. Byl jsem rád, protože jsem se mohl hovoru snadněji účastnit, než kdyby se byl týkal jen místních a společenských poměrů ve městě.

Starý Henry, jak se zdálo, se dnes o geodesii velice zajímal, chtěl všechno vědět a já byl nakonec hovorem tak stržen, že jsem odpovídal na otázky a vysvětloval mapy a výkresy. Byl jsem skutečně greenhorn, protože jsem nepoznal, jaký smysl tím sleduje. Až když jsem vysvětlil podstatu a rozdíly měření koordinátami, polární a diagonální metodou, měření perimetrem, trigonometrickou triangulací a tak dál, a při tom zpozoroval, že oni tři gentlemani dávají puškaři tajná znamení, začala mi být věc nápadná. Vstal jsem, abych tím Henrymu naznačil, že chci odejít. Nezdráhal se, a byli jsme – nyní i já – velmi přívětivě propuštěni, dokonce přívětivěji, než jak nás uvítali.

Když jsme byli venku na ulici, tak daleko, že nás z kanceláře

nemohli vidět, zůstal starý puškař stát, položil mi ruku na rameno a s tváří zářící spokojeností mi řekl:

„Sir, muži, člověče, mladíku, greenhorne, udělal jste mi dnes opravdu radost! Jsem na vás skoro hrdý!“

„Proč?“

„Protože jste překonal mé doporučení a splnil očekávání těch lidí.“

„Doporučení? Očekávání? Nerozumím vám.“

„To také není třeba. Věc je úplně jednoduchá. Nedávno jste tvrdil, že rozumíte trochu zeměměřictví, a abych zjistil, jestli se jen tak nechvástáte, zavedl jsem vás k těm gentlemanům, mým dobrým přátelům. Nechal jsem je, aby vám, jak se říká, sáhli na zoubek. Zub máte docela zdravý, protože jste se velmi čestně prokoušal.“

„Myslel jste si, že jsem se chvástal? Mr. Henry, jestli si myslíte, že jsem schopný takových věcí, tak vás už nenavštívím!“

„Nedejte si vysmát, človíčku! Vy mne, starého člověka, přece nezbavíte potěšení, které mi působí pohled na greenhorna! Vy už víte proč – pro vaši podobu s mým synem! Byl jste snad už u koňáře?“

„Chodím tam každý den ráno.“

„A jezdil jste na bělouši?“

„Ano.“

„Bude z toho koně něco?“

„To si myslím! Pochybuji jen, že ten, kdo ho koupí, s ním svede tolik co já. Zvykl si jen na mě a každého jiného shodí.“

„To mne ohromně těší! Jak se zdá, chce kuň nosit jen greenhorny. Pojdte tady tou postranní ulicí! Znáám v ní výtečný dininghouse, ve kterém se znamenitě jí a ještě lépe pije. Zkouška, kterou jste dnes tak výtečně složil, se musí oslavit.“

Nemohl jsem Henryho poznat, byl jak vyměněný. On, samotářský, zdrželivý muž, chtěl jíst v dininghouse! I jeho tvář byla jiná než obvykle a také jeho hlas zněl jasněji a veseleji.

Zkouška, řekl. To slovo mi bylo nápadné, ale výraz nemusel mít také žádný význam.

Od toho dne mne navštěvoval každodenně a jednal se mnou jako s dobrým přítelem, o kterého máme strach, že ho brzy ztratíme.

Pýchu ve mně ale nevzbudil – měl vždy po ruce brzdu v podobě nešťastného greenhorna. Zvláštní bylo, že se současně změnilo i chování rodiny, ve které jsem působil. Rodiče mých žáků mi projevovali víc pozornosti a děti se staly něžnějšími. Přistihl jsem je při tajných pohledech, které platily mně, ale jimž jsem nerozuměl. Mohl jsem je považovat za přátelské i smutné.

Asi tři týdny po naší návštěvě v kanceláři mne požádala paní domu, abych večer neodcházel, ale zúčastnil se večere s rodinou. Řekla mi, že přijde také Mr. Henry, a kromě toho prý pozvala dva gentlemany, z nichž jeden se jmenuje Sam Hawkens a je prý slavným westmanem. Já, greenhorn, jsem samozřejmě to jméno neznal, těšil jsem se však na to, že poznám skutečného, proslulého prérijního lovce. Protože jsem byl členem domácnosti, nemusel jsem čekat až do příslušné hodiny, ale přišel jsem do diningroomu o několik minut dříve. Tam jsem k svému údivu zjistil, že zařízení je nějak slavnostní. Malá pětiletá Emmy byla v místnosti sama a strkala právě prst do jahodové zavařeniny. Jak mne zahlédla, vytáhla ho rychle ven a kvapně si ho utírala o své rusé vlasy. Když jsem zvedl prst, abych ji žertem pokáral, přiběhla ke mně a zašeptala mi do ucha několik slov. Aby napravila své provinění, sdělila mi tajemství posledních dnů, které jí téměř rvalo srdce. Myslel jsem, že dobře nerozumím. Na mou žádost ale opakovala stejná slova: „Your farewell-party.“ Moje hostina na rozloučenou? Vždyť to nebylo možné! Ale kdo ví, jakým nedorozuměním přišlo dítě na ten nápad. Usmál jsem se tomu. Pak jsem zaslechl hlasy. Přicházeli hosté a já jsem se k nim odebral, abych je uvítal. Přišli všichni tři najednou. Mr. Henry mně představil trochu dřevěného a nemotorného mladíka jakožto Mr. Blacka a pak Sama Hawkense, prérijního lovce.

Westmana! Přiznávám otevřeně, že když na něm můj zrak s údivem utkvěl, nevypadal jsem asi příliš duchaplně. Takovou postavu jsem nikdy nespatrił, později jsem ale poznal ještě docela

jiné. Jestli byl ten muž dost zvláštní sám o sobě, zvyšoval ten dojem tím, že tady v elegantním parleuru stál tak, jako by stál venku v pustině, totiž s kloboukem na hlavě a s puškou v ruce.

Jeho vzhled byl nezapomenutelný. Pod žalostně svislou střechou plstěného klobouku, jehož stáří, barvu a tvar by nedokázal určit ani nejlepší pozorovatel, vyhlížel z lesa chundelatých, černých vousů nos, který měl doslova hrůzné rozměry a byl by mohl skoro sloužit slunečním hodinám za ukazovadlo. Pro hustý porost vousů bylo vedle tohoto marnotratně vyzdobeného nosu z celého obličejce vidět jen dvě malá, moudrá očka, obdařená obzvláštní pohyblivostí. Spočívala na mně s šelmovským a trochu lstivým výrazem. Muž si mne prohlížel stejně zkoumavě jako já jeho. Teprve později jsem se dozvěděl, proč se o mne tak zajímá.

Právě popsaná hlava spočívala na těle, jež bylo až po kolena neviditelné. Vězelo totiž ve starém loveckém kabátu z jelení kůže, zřejmě ušitým pro mnohem silnější osobu, jenž dodával malému mužiku vzezření dítěte, které si pro zábavu obléklo dědečkův župan. Z tohoto více než postačitélného obalu vykukovaly dvě hubené, křivé nohy, vězící v řasnatých kalhotách tak starých, že z nich mužíček určitě vyrostl už před dvaceti lety. Kalhoty měly tu výhodu, že umožňovaly pohled na indiánské boty, v nichž by měl v případě potřeby dost místa i celý jejich majitel.

V ruce držel ten slovnutný „westman“ pušku, které bych se byl dotekl jen s největší opatrností. Podobala se všemu jinému, jen ne střelné zbraní. V tom okamžiku jsem si nedokázal představit větší karikaturu prérijního lovce, ale neminula dlouhá doba a poznal jsem pravou cenu toho svérázného mužika víc než dostatečně.

Když si mne důkladně prohlédl, zeptal se tento děsivý pistolník tenounkým, skoro dětsky znějícím hlasem:

„Je tohle ten mladý greenhorn, co jste mi o něm vypravoval, Mr. Henry?“

„Yes,“ přisvědčil můj přítel.

„Well! Docela se mi líbí. Doufám, že se mu Sam Hawkens taky zamlouvá, hihih!“

S tím jemným, zvláštním smíchem, který jsem od něj později slyšel tisíckrát, se obrátil ke dveřím, které se v tom okamžiku otevřely. Vešel pán domu se svou manželkou a vítali příchozí způsobem, který vzbuzoval dojem, že se už jednou viděli. Pak je pozvali, aby vešli do jídelny. Uposlechli vyzvání, ale Sam Hawkens, k mému obrovskému údivu, ani teď neodložil své zbraně. Až když mu přidělili místo u stolu, ukázal na svou pušku a řekl:

„Pravý zálesák nespustí svou pušku nikdy z očí a já svou hodnou Liddy teprve ne. Pověsím si ji tamhle na růžici u záclon.“

Liddy, to byla tedy jeho zbraň! Později jsem zjistil, že hodně scoutů má ve zvyku zacházet se zbraní jako se živým tvorem a dávat jí i jméno.

Sam Hawkens pověsil pušku na vybrané místo a chtěl tam zavěsit i svůj famózní klobouk; když ho ale sundal z hlavy, zůstaly v něm k mému zděšení viset i jeho vlasy. Pohled na holou, krvavě rudou zálesákovu lebku byl hrozný. Lady vykřikla a děti zavřeštěly. Mužik se ale obrátil a klidně řekl:

„Nelekejte se, my ladies and gentlemen, vždyť to vlastně nic není! Měl jsem svoje vlastní vlasy a nosil jsem je právem od narození a žádný advokát by se nemohl odvážit mně je upřít, až přišlo asi tucet Pawneů a strhli mně vlasy z hlavy i s kůží. Byl to po čertech nepříjemný pocit, který se mne zmocnil, než se to šťastně odbylo, hihhi! Šel jsem pak do Tekamy a koupil jsem si nový skalp, jestli se nepletu. Říkali mu paruka a stál mne tři tlusté svazky bobřích kůží. Nic se ale nestalo, protože nová kůže je mnohem praktičtější než stará, hlavně v létě, kdy si ji můžu sundat, když se potím, hihhi!“

Zavěsil klobouk k ručnici a nasadil si paruku na hlavu. Pak si svlékl kabát a přehodil ho přes židli. Častým spravováním a přišíváním jedné záplaty přes druhou získal ten kus oděvu takovou tuhost a tloušťku, že jím určitě nepronikl ani indiánský šíp.

Nyní jsme uviděli jeho hubené, křivé nohy úplně. Tělo vězelo v kožené lovecké vestě. Za pasem měl nůž a dva revolvery. Když se zase vrátil ke své židli, vrhl napřed na mne a pak na domácí paní lstivý pohled a tázal se:

...zůstaly v klobouku i jeho vlasy.

„Nechtěla by mylady, než se pustíme do jídla, říct tomuhle mladému greenhornovi, oč jde, jestli se nepletu?“

Výraz „jestli se nepletu“ byl zřejmě jeho oblíbeným úslovím. Paní domu přikývla a obrátila se ke mně:

„Vy asi ještě nevíte, že tady mister Black je váš nástupce, sir?“

„Můj nástupce?“ vyrazil jsem ze sebe zdrceně.

„Ano. Slavíme dnes rozloučení s vámi a museli jsme se tedy poohlédnout po jiném učiteli. Je mi to opravdu líto.“

„Rozloučení – se mnou...?“

Děkuji dnes osudu, že mne v tom okamžiku nikdo nefotografoval, protože jsem bezpochyby vypadal jako zosobněné rozpaky.

„Ano, rozloučení s vámi, sir,“ přisvědčila s blahovolným úsměvem, který mi však nepřipadal vhodný, protože mně do smíchu nebylo ani trochu. A dodala: „Vlastně jste nám měl dát řádnou výpověď, ale my vás máme příliš rádi, abychom vám bránili v cestě za úspěchem. Je nám opravdu líto, že od nás odcházíte, bude vás však provázet naše přání všeho zdaru. Můžete tedy zítra odjet.“

„Odjet? Zítra? Kam?“ vydechl jsem stísněně.

Tehdy mne Sam Hawkens, který stál vedle mne, klepl do ramene a se smíchem odpověděl:

„Kam? Se mnou na Divoký západ. Vždyť jste složil zkoušku, hihhi! Ostatní surveyorové odcestují zítra a nemůžou na vás čekat, musíte jít bez zdržování. Já, Dick Stone a Will Parker jdeme s vámi jako průvodci, stále podél Canadianu až do Nového Mexika. Nemyslím, že byste tady chtěl zůstat a být věčně greenhorn!“

Konečně mi svitlo. Byla to hotová věc. Surveyorem, zeměměřičem, a možná dokonce jedné z velkých drah, které byly projektovány napříč Amerikou! To byl nápad! Nepotřeboval jsem se už dál na nic ptát, protože starý, dobrý Henry ke mně přikročil, popadl mne za ruku a řekl:

„Už jsem vám řekl, proč vás mám tak rád. Jste tady u hodných lidí, ale místo domácího učitele pro vás není, sir, určitě ne. Vy musíte na Západ! Proto jsem se obrátil se žádostí na Atlantic and

Pacific Company, a nechal jsem vás vyzkoušet, aniž jste o tom věděl. Obstál jste znamenitě. Tady máte dekret.“

Podal mně nějakou listinu. Když jsem do ní nahlédl a uviděl tam poznámku o svém budoucím příjmu, užasl jsem. Starý Henry pokračoval:

„Pojedete a tak potřebujete dobrého koně. Koupil jsem pro vás bělouše, kterého jste si sám vycvičil. A také musíte mít zbraně. Dám vám svou starou medvědobijku, která je pro mne moc těžká, ale vy s ní při každém výstřelu trefíte do černého. Tak co tomu říkáte, mladíku, he?“

V první chvíli jsem nebyl schopný ani promluvit a když jsem se vzpamatoval, chtěl jsem všechny dary odmítnout, ale marně. Ti dobří lidé se rozhodli, že pro mne něco udělají, a bolelo by je, kdybych jejich snahu nevyužil. Aby aspoň na čas ukončila další hovor o těch věcech, posadila se hostitelka ke stolu, a my jsme museli udělat to samé. Při jídle jsme všichni vytrvale mlčeli.

Teprve pak jsem se dozvěděl další podrobnosti. Železniční dráha měla vést ze St. Louis indiánským územím, Texasem, Novým Mexikem, Arizonou a Kalifornií k pobřeží Tichého oceánu a jednotlivé úseky trati musela řada oddílů prozkoumat a vyměřit. Oddíl, ve kterém jsem byl já a ještě další tři surveyorové, zeměměřiči, pod vedením vrchního inženýra, měl svůj úsek mezi pramenem Red Riveru a jižním Canadianem. Tři osvědčení scouti, Sam Hawkens, Dick Stone a Will Parker nás tam měli zavést a na místě samém na nás čekala skupina scoutů, která měla dbát o naši bezpečnost. O tu se měly starat samozřejmě i posádky všech okolních pevností.

Mister Henry a ostatní mě chtěli co nejvíc překvapit, a proto mi všechno prozradili až na poslední chvíli. Bylo to trochu pozdě, ale ujištění, že je o mé vyzbrojení a vybavení až do nejmenšího postaráno, mne upokojilo. Nezbyvalo mi nic jiného, než se představit svým kolegům, kteří na mne čekali v bytě vrchního inženýra.

Šel jsem v doprovodu Henryho a Sama Hawkense a dostalo se mi velmi laskavého přijetí. Věděli, že jsem měl být překvapen, a proto mi zpoždění nezazlívali.

Když jsem se nazítří ráno rozloučil s rodinou, kde jsem učil, zamiřil jsem ke starému Henrymu. Ten zabránil mým díkům tím, že je přerušil svým typicky hrubým způsobem, a potřásl mi srdečně rukou.

„Držte zobák, sir! Já vás přece posílám ven jen proto, aby si moje stará gun zase trochu zastřílela. Až se vrátíte, tak za mnou zajděte a budete mi vyprávět, co jste zažil a zkusil! Pak se ukáže, jestli jste – zůstal tím, čím jste dnes a čemu nechcete věřit; totiž greenhornem, jak je psáno v písmu svatém!“

Přitom mne vystrčil ze dveří, ale dřív, než je zavřel, jsem zahlédl, že má vlhké oči.

Kapitola druhá

První kroky

BYL ZAČÁTEK ZÁŘÍ. Pracovali jsme už víc jak tři měsíce a náš úkol nebyl pořád splněný, i když ostatní skupiny se už vrátily domů. Naše zdržení mělo dva důvody.

Jednak jsme museli zpracovat velice obtížný úsek. Dráha měla protínat préríi podél toku jižního Canadianu. Její směr byl tedy naznačený až k pramenům řeky. Z Nového Mexika byl směr trati zase určený polohou údolí a průsmyků. Ale naše část ležela mezi Canadianem a Novým Mexikem, a proto jsme museli správný směr nejdřív nalézt. To bylo možné jen za pomoci nekonečných jízd, namáhavých pochůzek a množství přeměřování, a teprve pak jsme mohli začít s vlastní prací. Věc ztěžovalo i to, že jsme pracovali v nebezpečné krajině, kterou se potloukali Kiowové, Komančové a Apačové. Ti nechťeli ani slyšet o dráze, která měla procházet územím, jež považovali za svůj majetek. Museli jsme být hodně opatrní a neustále dávat pozor, a to pochopitelně naši práci nadmíru ztěžovalo. Postupovali jsme proto pomalu. S ohledem na indiány jsme se nemohli živit lovem, protože bychom tím přivedli rudochy na naši stopu. Co jsme potřebovali nám přivázely volské potahy ze Santa Fé. Doprava byla ale bohužel velmi nespolehlivá, a dvakrát jsme museli práci přerušit a čekat na příjezd vozů.

A dalším důvodem zpoždění prací bylo složení naší společnosti. Zmínil jsem se, že jsem byl v St. Louis přivětivě přijat vrchním inženýrem a třemi surveyory. Podle toho jsem předpokládal, že spolu budeme dobře vycházet, ale v tom jsem se pořádně spletl. Moji kolegové byli praví yankeeyové a ve mně viděli jen nezkušeného greenhorna v tom nejhorším smyslu slova. Šlo jim jen o peníze a příliš jim nezáleželo na tom, jak svědomitou práci odvedou.

Já jsem jim při tom stál v cestě, a proto jsem hodně brzy přišel o jejich přátelství. Nevadilo mi to ale a dál jsem si plnil svoje povinnosti. Brzy jsem zjistil, že i jejich odborné znalosti jsou hodně chabé. Nakonec to dopadlo tak, že mi přidělovali nejtěžší práce a sami se nečinně povalovali. Nic jsem proti tomu neměl, protože jsem zastával názor, že člověk tím víc zesílí, čím víc musí dělat.

Mr. Bancroft, vrchní inženýr, byl z nich nejlepší odborník, ale brzy se bohužel ukázalo, že rád pije kořalku. Ze Santa Fě přivezli několik soudků tohoto zhoubného nápoje a od té doby se inženýr zabýval mnohem více lahvemi brandy než měřičskými přístroji. Stávalo se, že ležel celé hodiny zpitý do nemoty. Riggs, Marcy a Belling, tři surveyorové, museli stejně tak jako já kořalku zaplatit a pili tedy, aby nebyli škodní, s inženýrem o závod. Je samozřejmé, že i tito „gentlemen“ byli často v podobném stavu jako on. Protože jsem nepil, byl jsem vlastně jediný, kdo pracoval, zatímco oni střídavě pili a vyspávali své opičky. Belling mi z nich ještě tak nejvíc vyhovoval, protože měl aspoň tolik rozumu, aby uznal, že se za ně dře, i když to není moje povinnost. Že takovým stavem trpěla naše práce je pochopitelné.

Zbývající lidé v naší skupině nebyli o nic lepší. Při příchodu na své působiště jsme tam našli dvanáct „zálesáků“, kteří na nás čekali. Já jako greenhorn jsem k nim měl zpočátku určitou úctu, ale netrvalo dlouho a já poznal, že jsou to lidé hodně nízkých mravů.

Měli nás chránit a pomáhat nám při práci. Naštěstí minuly celé tři měsíce a nestalo se nic, co by nás nutilo dožadovat se jejich pochybné ochrany, a pokud šlo o jejich pomoc v práci, mohl jsem klidně tvrdit, že si tady dalo dostaveníčko dvanáct největších lenochů ze Států.

Podle toho všeho také vypadala naše pracovní disciplína. Inženýr Bancroft byl z titulu své funkce velitelem a také se tvářil, jako by jím byl, ale nikdo ho neposlouchal. Když něco poručil, vysmáli se mu. Pak začal klít tak, jak jsem žádného člověka předtím klít neslyšel, a odešel k soudku s brandy, aby se po té námaze posilnil. Riggs, Marcy a Belling se nechovali jinak. Měl jsem tedy dost

důvodů, abych se chopil otěží sám, a také jsem to udělal, ale tak, že to nebylo na první pohled znát. Takového mladého a nezkušeného člověka, jako jsem byl já, nemohli samozřejmě mí spolupracovníci uznávat za celého muže. Kdyby mne snad někdy napadlo něco jim poroučet, byl bych nepochybně sklídl jen hlasitý výsměch. Musel jsem jednat nenápadně a opatrně, asi tak jako chytrá žena, která umí svého muže zpracovat a řídit, aniž o tom má on sám tušení. Zdivočili scouti mne každý den mnohokrát nazvali greenhornem, ale přitom se nevědomky řídili podle mne, protože jsem je nechal v domnění, že jednají podle své vůle.

Při tom všem mi znamenitě pomáhali Sam Hawkens a oba jeho přátelé Dick Stone a Will Parker. Dobráka Sama jsem už představil, ale druzí dva si také zaslouží důkladný popis.

Dick Stone byl nejen nesmírně vysoký, ale také hubený jako tyčka. Nosil pevné lovecké boty a kožené kamaše. Jeho tělo vězelo v přiléhavém koženém oděvu, sestávajícím z košile a kalhot. Na ramenou nosil vlněnou příkrývku, jejíž jednotlivá vlákna patrně už dávno dostala od svého majitele neomezený souhlas ke stěhování podle libosti do všech koutů světa, takže celá příkrývka držela pohromadě jen jako zázrakem. Tenhle úbor byl na hlavě doplněn něčím, co snad bývalo čepicí, ale stejně dobře to mohl být před mnoha lety třeba klobouk.

Will Parker byl skoro stejně suchý, vychrtlý a žilnatý jako Stone. Na hlavě nosil velký, starý tmavý šátek, ovinutý a uvázaný jako orientální turban. Místo kabátu na sobě měl červenou dragounskou blůzu, která nepochopitelným způsobem zabloudila až do rukou prérijního lovce. Dalšími součástmi Willovy výstroje byly dlouhé plátěné kalhoty, zasunuté do vysokých nepromokavých bot. U pasu nosil dva revolvery a lovecký tesák z nejlepší kingfieldské oceli. Nejnápadnější na něm ale byla jeho úžasně široká ústa, jejichž koutky měly zřejmou snahu dostat se až k uším. Oblíčeť Willa Parkera ale dokazoval ještě jasněji, že ten dobrý muž nezná nepravost ani přetvářku.

Pušky obou veteránů se podobaly, tak jako Hawkensova Liddy, spíš klackům z lesa než střelným zbraním a každý nováček na

Západě by byl považoval za vlastnímu životu nebezpečné z nich vystřelit.

Evropské přísloví, že šaty dělají člověka, na americkém Západě ovšem neplatí, proto nikdy nikoho nenapadlo, aby snad ty tři westmeny posuzoval podle jejich zevnějšku. Naopak, byli široko daleko známi jako odvážní, zkušení, chytří, ale poctiví lovci. Kromě toho každý věděl, že ti tři patří k sobě, a proto dostali čestný název The leaf of trefoil – Trojlístek. V savaně nebyl člověk, který by při vyslovení toho názvu nepocítil náležitou úctu před jeho majiteli.

Jejich přítomnost mi značně ulehčovala krušný život v naší pracovní skupině. Zdržovali se stále poblíž mne, stranili se ostatních, ale tak, že se nikdo nemohl cítit uraženě. Zvláště Sam Hawkens, přes svoje směšné zvláštnůstky, si uměl vždycky zjednat u každého z našich společníků úctu, a kdykoli svým napůl přísným a napůl směšným hlasem něco prosadil, stalo se tak vždy proto, aby mi pomohl dosáhnout to, co jsem chtěl.

Mezi ním a mnou se poznenáhla vytvořil vztah, který bych nejlépe označil slovy: suverenita a manství. Vzal mne „pod svou ochranu“, a to jako člověka, kterého se nemusí nikdo ptát, jestli s tím souhlasí či ne. Byl jsem greenhorn a on zkušený zálesák, jehož slova a činy pro mne musely být neomylné. Jakmile k tomu měl čas, vyučoval mne prakticky i teoreticky ve všem, co musí trapper vědět o přírodě a jejích tajemstvích. Když mám říct pravdu, musím přiznat, že tak, jako jsem později po boku Vinnetoua prodělal vysokou školu Západu, byl Sam Hawkens mým učitelem od základů. Vyrobil pro mne dokonce sám i laso a dovolil, abych se v házení té nebezpečné zbraně učil na jeho koni i na něm osobně.

Když jsem se dostal už tak daleko, že smyčka při každém vrhu dopadla na cíl, od srdce se radoval a volal:

„Výborně, můj mladý sir, tak je to dobře! Ale ne, abyste tou chválou zpychnul! Učitel musí někdy pochválit i nejhoupějšího žáka, aby se i ten trochu pohnul kupředu. Už jsem učil hodně mladých lidí a všichni chápali mnohem rychleji než vy, ale když

budete takhle cvičit dál, možná, že za šest nebo za osm let už nebudete greenhorn. Do té doby se utěšujte starou moudrostí, že hloupý to často přivede dál nebo i mnohem dál než chytrý, jestli se nepletu!“

Pronesl to všechno naoko vážně a já to stejně tak přijal, dobře jsem ale věděl, jak to myslí. Z těch cvičení jsem měl nejraději praktické úkoly. Měřičské práce bylo tolik, že bych si, nebýt Sama Hawkense, nikdy nenašel čas cvičit se ve střelbě a ve všem, co lovec na prerii potřebuje. Vyučování probíhalo v tajnosti a tak daleko od tábora, že nás nikdo nemohl pozorovat. Sam to tak chtěl, a když jsem se ho jednou zeptal, proč to dělá, odpověděl:

„Dělám to kvůli vám, sir. Jste tak nešikovný, že bych se styděl, kdyby nás při tom ti chlapi viděli. Teď to víte, hihihi! Zapište si to za uši!“

Výsledkem toho bylo, že pokud jde o střelení a o mou tělesnou obratnost, měla celá naše společnost ke mně pramalou důvěru, což mi ovšem nevadilo.

Přes všechny zmíněné překážky jsme se konečně dostali tak daleko, že jsme mohli asi za týden dorazit k nejbližšímu oddílu. Aby o tom byl sousední oddíl informován, měl se k němu vyslat posel. Bancroft prohlásil, že jízdu obstará sám a že s sebou vezme jednoho ze scoutů jako průvodce. Nebylo to první poselství, protože jsme museli být ve stálém spojení jak s oddílem před námi, tak i s tím za námi. Tak jsem se také dozvěděl, že inženýr, co velí oddílu před námi, je velice schopný muž.

V neděli ráno se chtěl Bancroft vydat na cestu. Proto uznal za vhodné uspořádat na rozloučenou malou pitku, které se měli všichni zúčastnit. Jen já k ní nebyl pozván a ani Hawkens, Stone a Parker pozvání nepřijali. Pitka se protáhla, což jsem tušil předem, a skončila až tehdy, když Bancroft už nemohl ani mluvit a jeho společníci v pití na tom nebyli o nic lépe. O plánované jízdě nemohla být samozřejmě ani řeč. Chlapi potom udělali to, co v podobných situacích udělali vždycky – zalezli do křoví, aby se prospali.

Co teď? Posel musel odjet a ti lidé budou určitě spát až do

odpoledne. Nejlepší by bylo, kdybych jel sám, ale mohl jsem se vzdát? Věděl jsem, že až do mého návratu by nikdo na práci ani nesáhl. Právě, když jsem se o tom radil se Samem Hawkensem, ukázal najednou starý trapper rukou k západu a řekl:

„Nebude třeba, abyste jel, sir. Můžete odevzdat zprávu těm dvěma, co tamhle přijíždějí.“

Podíval jsem se naznačeným směrem a spatřil dva jezdce. Byli to běloši a v jednom z nich jsem poznal starého scouta, který byl u nás už několikrát jako posel od nejbližší skupiny. Vedle něho jel mladší muž, který nebyl oblečený jako zálesák. Toho jsem ještě nikdy neviděl. Šel jsem jim naproti, a když jsem došel až k nim, zastavili koně a mladší muž se zeptal na moje jméno. Když jsem mu odpověděl, podíval se na mne přátelsky a řekl:

„Tak to jste tedy vy, ten mladý gentleman, co tady dělá všechnu práci, zatímco ostatní lenoší? Hned vám řeknu, kdo jsem. Jmenuji se White.“

Bylo to jméno ředitele nejbližší západní skupiny, ke které se měl vydat náš posel. Byla to určitě důležitá věc, která ho k nám přivedla. Slezl s koně, podal mně ruku a prohlížel si pozorně náš tábor. Když zahlédl za křovím spáče a pak soudek od whisky, usmál se, ale už ne tak přívětivě.

„Jsou zase opilí?“ zeptal se.

Přikývl jsem.

„Mr. Bancroft se k vám chtěl vypravit, a proto pili na rozloučnou,“ vysvětloval jsem. „Vzbudím je a...“

„Počkejte!“ vykřikl. „Nechte je spát! Jsem rád, že si s vámi můžu promluvit o samotě. Pojdme někam stranou, abychom je nevzbudili! Kdo jsou ti tři muži, co stáli s vámi?“

„Sam Hawkens, Dick Stone a Will Parker – naši nejspolehlivější scoutové.“

„Sam Hawkens – malý, zajímavý lovec. Hm, statečný chlapík, slyšel jsem už o něm. Ti tři ať jdou s námi!“

Poslechl jsem ho a mávl na své tři přátele, aby k nám přišli. Pak jsem se zeptal:

„Přijel jste sám, Mr. White. Stalo se něco důležitého?“

„Nic vážného, jen jsem se chtěl přesvědčit, jak se tady věci mají a chtěl jsem si s vámi promluvit. My jsme s prací hotovi a vy, jak vidím, ještě zdaleka ne.“

„To zavinil obtížný terén, a já...“

„Nechte toho!“ přerušil mne. „Vím, bohužel, všechno. Kdybyste vy sám nedělal za tři, byl by Bancroft pořád tam, kde začal.“

„Tak to není, Mr. White! Nevím, kdo vám to namluvil, ale musím...“

„Tiše, sir, tiše! Mezi vámi a námi jezdili poslové a dozvěděl jsem se toho od nich dost, i když si ani neuvědomili, co všechno mi říkají. Je od vás pěkné, že ty opilce omlouváte, já ale chci slyšet pravdu! A protože se mi zdá, že jste příliš velký gentleman, abyste mi všechno pravdivě vylíčil, nebudu se ptát vás, ale Sama Hawkense. Sedněme si!“

Došli jsme k našemu stanu. White si před ním sedl do trávy a pokynul nám, abychom udělali to samé. Pak se začal Hawkense, Stonea a Parkera vyptávat. Ti mu všechno řekli, a i když nepřidali ke skutečnosti ani jediné zbytečné slovo. Přesto jsem tu i tam prohodil poznámku, abych zmírnil ostří jejich kritiky a obhájil své společníky. Na Whitea to ale nezapůsobilo a naopak mne požádal, abych se nenamáhal, protože je to prý zbytečné.

Konečně, když se všechno dozvěděl, mne vyzval, bych mu ukázal naše poznámky a výkresy. Nemusel jsem mu sice vyhovět, ale udělal jsem to, protože jsem viděl, že má dobré úmysly a nechtěl jsem ho odmítnutím urazit. Pozorně si papíry prohlédl, a když se mne přímo zeptal, nemohl jsem popřít, že jsem byl jediný autor záznamů, protože ostatní v nich neudělali ani čárku a nenapsali ani slovo.

„Z těch poznámek ale není jasné, kdo kterou práci udělal,“ poznamenal White. „Vy jste se dal kolegiálitou zavést příliš daleko, master!“

V tu chvíli poznamenal Hawkens s vychytralým úsměvem:

„Sáhněte mu do náprsní kapsy, Mr. White! Najdete tam plechovou krabičku od sardinek. Sardinky jsou pryč a místo nich tam je něco papírového. Bude to asi osobní deník, jestli se neple-

tu. V tom to bude napsané docela jinak než tady v té úřední zprávě.“

Starý Sam Hawkens věděl, že si dělám soukromé poznámky, které nosím u sebe v plechové krabici. Nebyl jsem rád, že to řekl.

White mne pochopitelně hned požádal, abych mu je ukázal. Co jsem měl dělat? Zasloužili ti lidé, abych se místo nich dřel a pak ještě všechno zatajil? Nechtěl jsem jim škodit, ale také jsem nechtěl být k Whiteovi nezdvořilý. Proto jsem mu podal svůj deník, ale s podmínkou, že nebude o jeho obsahu s nikým mluvit. Přečetl si sešit a vrátil mi ho se slovy:

„Vlastně bych si měl ty vaše zápisky vzít a odevzdat je na patřičných místech. Vaši společníci jsou naprosto neschopní lidé, kterým by neměli vyplatit už ani jediný dolar, zato vy byste měl dostat plat trojnásobný. Upozorňuji vás, že bude dobře, když si ty poznámky schováte. Můžou se vám později hodit. A teď gentlemany vzbudíme.“

Vstal a začal křičet. „Gentlemen!“ vylézali z křoví s vytřeštěnýmá očima a s přihloupými úsměvy. Bancroft chtěl začít nadávat, protože ho vzbudili, když jsem mu ale řekl, že přijel inženýr White od sousední sekce, rychle se ovládl. Oba vedoucí se zatím ještě nesetkali. Nejdříve ze všeho Bancroft nabídl Whiteovi hrnek brandy, narazil ale na nepravého. White využil nabídky hned jako příležitost k pokárání, jaké Bancroft jistě ještě nikdy nedostal. Naslouchal mu zpočátku ztuhlý údivem, potom ale na inženýra vyjel, popadl ho za ruku a rozkřikl se:

„Pane, hned mi řekněte, jak se jmenujete!“

„White, vždyť jste to už slyšel.“

„A co jste?“

„Hlavní inženýr sousední skupiny.“

„Může někdo od nás poroučet tam u vás?“

„Myslím, že ne.“

„Dobře! Já se jmenuji Bancroft a jsem vrchní inženýr této skupiny. Mně nemá nikdo co rozkazovat, ani vy ne, Mr. White!“

„Správně, jsme na stejné úrovni,“ odpověděl White klidně. „Při-

jímat od druhého rozkazy nemusí žádný z nás. Ale když jeden vidí, že druhý poškozuj podnik, na kterém oba pracují, je jeho povinností na chybu upozornit. Zdá se, že smysl vašeho života vězí v soudku brandy. Napočítal jsem tady šestnáct lidí, co byli opilí, když jsem sem před dvěma hodinami přijel...”

„Před dvěma hodinami?“ vpadl mu do řeči Bancroft. „Jste tady už tak dlouho?“

„Ovšem. Prohlédl jsem si výkresy a dozvěděl jsem se, kdo je vytvořil. Vy jste žili jako na zámku, zatím co jeden jediný, a k tomu nejmladší z vás, musel udělat všechnu práci!“

Bancroft se obrátil ke mně a zasyčel:

„To jste mu řekl vy, vy a nikdo jiný! Popřete to, vy zatracený lháři, vy úskočný zrádče!“

„Ne!“ zarazil ho White. „Váš mladý kolega jednal jako gentleman a řekl o vás jen dobré. Hájl vás a já vám radím, abyste se mu omluvil za to, co jste mu právě řekl.“

„Omluvit se mu? Ani mne nenapadne!“ zasmál se Bancroft. „Ten greenhorn nerozezná trojhran od čtyřstěnu a přesto si namlouvá, že je surveyor. Nedostali jsme se dál právě proto, že všechno dělal obráceně. On nás jen zdržoval, a jestli mne teď očerňuje...”

Dál se nedostal. Byl jsem celé měsíce trpělivý a dovolil těm lidem, aby si o mně mysleli, co chtějí. Teď ale nastala chvíle, abych ukázal, že jsou na omylu. Popadl jsem Bancrofta za ruku, sevřel jsem mu ji tak, že bolestí zapomněl větu dokončit, a řekl jsem:

„Pane Bancrofte, vypil jste příliš mnoho brandy a nestačil jste se z toho ještě vyspat. Mám za to, že jste pořád opilý, a budu si myslet, že jste nic neřekl.“

„Já? Opilý? Zbláznil jste se?“

„Jste opilý! Protože kdybych věděl, že jste střizlivý a že jste svoje nadávky řekl s rozvahou, musel bych vás srazit k zemi jako kluka. Rozumíte? Máte ještě chuť popírat svou opilost?“

Jeho ruku jsem nepřestal pevně svírat. Jistě ho nikdy nenapadlo, že ze mne bude mít někdy strach, teď se ale bál. Bylo to na něm vidět. Nebyl to sice slabý muž, ale výraz mého obličje ho po-

dle všeho vyděsil, a tak se obrátil o pomoc k vůdci dvanácti mužů, kteří nám byli přiděleni.

„Mr. Rattlere, to nevidíte, jak se ten člověk na mne sápe? Nejszte tady snad proto, abyste mne chránili?“

Rattler byl vysoký a ramenatý chlap, který, jak se zdálo, měl sílu za dva, a byl to surovec a nejvěrnější Bancroftův kamarád v pití. Mne nemohl ani cítit a s radostí tedy využil příležitosti, aby si na mně zchladil žáhu. Přistoupil rychle k nám, popadl mne za ruku zrovna tak, jako jsem já držel Bancrofta, a řekl:

„Stačí, co jsem slyšel, Mr. Bancrofte! Tohle dítě ještě neprošlapalo svoje první ponožky a už chce vyhrožovat dospělým mužům a pomlouvat je? Dej, chlapečku, ruku pryč z pana Bancrofta, nebo ti dokážu, jaký jsi greenhorn!“

Ta slova platila mně. Byl jsem rád, protože Rattler byl mnohem vhodnější soupeř než hlavní inženýr. Bude určitě působit lépe, když naučím způsobům jeho, než abych dokazoval, že nejsem zbabělec na Bancroftovi. Vytrhl jsem mu ruku a odpověděl:

„Dítě a greenhorn? Okamžitě to odvolejte, Rattlere, nebo srazím k zemi vás!“

„Oho!“ zasmál se. „Ten greenhorn je vážně tak drzý, že si myslí...“ Víc neřekl, protože jsem ho udeřil pěstí do spánku tak silně, že se svalil jako pytel. Na chvíli zavládlo ticho a pak vykřikl jeden z Rattlerových mužů:

„All devils! To se budeme klidně dívat, jak takový přivandrovalý greenhorn bije našeho náčelníka?“

Hnal se na mne a já ho uvítal kopnutím do žaludku. To je bezpečný prostředek, jak nepřítele zarazit, vyžaduje to ale pevný postoj a rovnováhu. Útočník padl na zem. V okamžiku jsem na něm klečel a zasadil mu ránu do hlavy. Nato jsem vyskočil a vytrhl oba revoly.

„Někdo další? Můžete začít!“

Rattlerova cháska měla zřejmě velkou chuť pomstít porážku svých dvou kamarádů. Dívali se nerozhodně jeden na druhého a já je varoval:

„Poslouchejte, chlapi, co vám říkám! Kdo ke mně udělá jediný

krok nebo kdo sáhne po zbrani, dostane do hlavy kulku! Myslete si o greenhornech, co chcete, já vám ale dokážu, že i greenhorn může někdy docela dobře zkrotit dvanáct takových westmenů, jako jste vy!“

Sam Hawkens se postavil vedle mne a prohlásil:

„A já, Sam Hawkens, vás varuji, jestli se nepletu! Tenhle mladý greenhorn je v mé zvláštní ochraně. Kdo se mu odváží zkřivit vlas, tomu vystřelím okamžitě díru v hlavě! Myslím to naprosto vážně a bude pro vás lepší, když si to budete pamatovat, hihhi!“

Dick Stone a Will Parker považovali za svou povinnost postavit se také k nám, aby naznačili, že mají stejný názor jako Hawkens. To stačilo. Všichni se otočili, mručeli nadávky a hrozby do vousů a zabývali se pak poraženými, aby je přivedli k vědomí. Inženýr Bancroft považoval za nejmoudřejší jít ke stanu a zmizet v něm.

White si mne překvapeně prohlížel, pak zavrtěl hlavou a hlasem plným údivu řekl:

„Ale, sir, to je strašné! Do vašich rukou bych se dostal nerad. Vám by mohli klidně říkat Shatterhand – Drtící ruka, protože porazíte silného člověka jedinou ranou pěstí. Něco takového jsem ještě neviděl.“

Vypadalo to, že se ten návrh Hawkensovi zalíbil. Vesele se zašklebil

„Shatterhand, hihhi! Greenhorn, a už má válečné jméno – a jaké jméno! Ano, když si Sam Hawkens vybere člověka, tak to něco znamená, jestli se nepletu. Shatterhand, Old Shatterhand! Stejně jako Old Firehand, který je silný jako medvěd. Co tomu říkáte, Dicku, Wille, co říkáte tomu válečnému jménu?“

Nezaslechl jsem, co odpověděli, protože jsem musel pozornost věnovat Whiteovi, který mne chytil za ruku, zavedl stranou a řekl:

„Vy jste člověk podle mého vkusu, pane. Neměl byste chuť jít do našeho tábora?“

„O chuť nejde, Mr. White, já nemůžu.“

„Proč?“

„Protože mám podepsanou smlouvu.“

„Pshaw! Já si to zodpovím.“

„To nepomůže, když to nemůžu zodpovědět sám. Poslali mne sem, abych pomohl při vyměřování trati, a nesmím odejít, dokud to nebude hotové.“

„Bancroft to s ostatními dokončí.“

„Ano, ale kdy a jak? Ne, musím tady v každém případě zůstat.“

„Uvědomte si, že je to pro vás nebezpečné!“

„Proč?“

„Ještě se ptejte? Vždyť jste si udělal z těch lidí největší nepřátele!“

„Já ne. Já jim nic špatného neudělal.“

„To je pravda. Vlastně to zatím byla pravda. Protože jste ale teď dva z nich srazil k zemi, vypukne mezi vámi boj.“

„Možná, já se jich ale nebojím. A právě ty dvě rány mně u nich zjednaly respekt. Žádný z nich se tak brzy na mne neodváží. A navíc tady mám Hawkense, Stonea a Parkera.“

„Jak chcete. Každý o sobě rozhoduje sám. Byl bych vás potřeboval. Alespoň mne tedy kousek cesty doprovodíte. Nebo ne?“

„Kdy.“

„Teď hned.“

„Chcete se vydat hned na cestu, Mr. White?“

„Ano. Situace je tady taková, že tady nechci zůstat ani o chvíli déle, než je nezbytně třeba.“

„Ale musíte se najíst, než se vydáte na cestu?“

„To není nutné. V brašnách u sedla mám všechno, co potřebuji.“

„Nerozloučíte se s Bancroftem?“

„Na to nemám náladu.“

„Přišel jste, myslím, abyste s ním promluvil o záležitostech železnice.“

„Ovšem. Mohu to ale stejně dobře říct vám. Navíc si myslím, že u vás najdu mnohem víc porozumění než u něho. Hlavně jsem ho chtěl varovat před indiány.“

„Viděl jste je?“

„Přímou je ne, ale jejich stopy. Nastala doba, kdy divocí mustangové a bizoni táhnou na jih a to rudoši opouštějí svoje vesnice, aby lovíli a zásobili se masem. Kiowů se bát nemusíme, protože jsme se s nimi o dráze domluvili. Ale Komančové a Apačové o ní ještě nevědí, a proto se jim nesmíme ani ukázat. Já jsem se svojí prací hotový a opustím tenhle kraj. Vy si pospěšte, abyste to mohli udělat také! Zem tady bude den ode dne pro vás nebezpečnější. Osedlejte si koně a zeptejte se Sama Hawkense, jestli nemá chuť jet s námi!“

Sam samozřejmě chuť měl.

Chtěl jsem dnes vlastně pracovat. Byla ale neděle, a to je den, kdy se každý člověk, i kdyby byl v poušti, má zabývat slovem božím. Kromě toho jsem si také jednou zasloužil den klidu.

Šel jsem tedy do stanu k Bancroftovi a řekl mu, že dnes nebudu dělat, protože doprovodím se Samem Hawkensem inženýra Whitea.

„Jděte k čertu a dejte si od něho polámat krky!“ odpověděl.

Nenapadlo mne, že se jeho přání brzy skoro vyplní.

Už několik dní jsem nebyl v sedle, a můj kůň radostně zařehotal, když jsem mu připínal sedlo. Ukázalo se, že je výtečný běhoun, a já se těšil, až to budu vyprávět starému „gunsmithovi“ Henrymu. Vesele jsme jeli nádherným podzimním ránem a mluvili o plánovaném, velkolepém železničním podniku a o všem, co jsme měli na srdci. White mně dal několik nutných pokynů, pokud šlo o připojení na jeho trať, a v poledne jsme se utábořili u vody, abychom se najedli. Pak jel White se svým scoutem dál a my zůstali ještě chvíli ležet, abychom se pobavili vlastními myšlenkami.

Neděle v prérii! Nelze se divit, že se mi vynořily vzpomínky na daleký domov, a srdce i trochu zbolelo touhou po rodičích a sourozencích. Dobrák Sam to zpozoroval. Aby mě odvedl od teskných vzpomínek, vyprávěl mi o svých osudech. Jeho rodina pocházela z Evropy, a to možná bylo také jedna z příčin, proč si mne oblíbil. Jeho rodiče, a on sám samozřejmě také, se už ale narodili na americké půdě. Jeho dědeček a babička se do Ameriky přistěho-

vali před mnoha lety a po různých osudech si založili malou farmu v Arkansasu nedaleko Little Rocku. Rodiče Samovi brzy zemřeli a on, ve dvaceti letech, odešel v roce 1840 do divočiny a živil se lovem kožešin. Časem se z něj stal zkušený westman.

Chvilí před tím, než jsme z místa našeho odpočinku odjeli, sklonil jsem se u pramene, abych si nabral rukou vody a napil se. Náhle jsem v té křišťálově jasné vodě uviděl na dně otisk nohy.

Upozornil jsem na to Hawkense. Ten si otisk pozorně prohlédl a pak prohlásil:

„Inženýr White mluvil pravdu, když nás varoval před indiány.“

„Myslíte, Same, že je stopa indiána?“

„Ano, stopa indiánského mokasínu. Jak vám je při tom pohledu?“

„Nijak.“

„Ale! Přece si musíte něco myslet nebo cítit.“

„Co si mám pomyslet jiného, než že tady byl prostě rudoch?“

„Tak nemáte strach?“

„Ani náhodou.“

„A nebo obavy?“

„Také ne.“

„Hm. Vy ovšem rudochy neznáte!“

„Doufám, že je poznám. Jsou to, myslím, lidé jako my, totiž nepřatelé svých nepřatel a přátelé svých přátel. A protože nemáme v úmyslu s nimi jednat nepřátelsky, myslím si, že se jich nemusíme obávat.“

„Jste greenhorn a zůstanete jím navěky! Naplánujte si sebelépe, jak budete s rudochy jednat, ve skutečnosti to bude jinak, úplně jinak. Události nezávisí na vaší vůli. O tom se přesvědčíte, a přál bych si, aby vás ta zkušenost nestála skalp.“

„Kdy tady byl ten indián?“

„Asi přede dvěma dny. Kdyby se tráva zatím nenarovnala, byli bychom v ní uviděli stopu.“

„Byl to snad zvěd?“

„Lovecký zvěd, ano. Protože mezi zdejšími kmeny je mír, ne-